

ELS MAIES

Els maies es van estendre per l'Amèrica Central. Mai no van arribar a ser un imperi centralitzat, sinó que eren un conjunt de ciutats estat amb influències i evolucions diferents.

Van arribar a ser una civilització esplendorosa, especialment entre els segles VII i VIII, quan es van construir els grans temples piramidals i es van desenvolupar grans ciutats com Tikal, Palenque i Río Azul.

L'ECONOMIA I LA CIÈNCIA. L'agricultura — blat de moro, cacau, cotó — va ser la principal font de riquesa dels maies. Les tècniques de conreu recorden les del neolític. Desconeixien l'ús dels metalls, la roda, els adobs i els animals de tir; en canvi, havien aconseguit uns coneixements d'astronomia notables —el calendari maia, basat en els astres, era d'una exactitud sorprenent— i un sistema d'escriptura jeroglífica molt complex.

LA RELIGIÓ. Era molt important, de tal manera que la casta sacerdotal dirigia la vida política i social. Els déus maies estaven relacionats amb les forces de la naturalesa i exigien sacrificis humans i d'animals.

LA FI DE L'IMPERI MAIA. Quan els conqueridors van iniciar la invasió del territori dels maies (1525), aquesta civilització estava immersa en una gran decadència i patia fortes desavinences internes, per això la conquesta va ser fàcil.

Piràmide de Kukulcan
(Chichén Itzá).

Sacerdots i nobles
en una pintura
mural a Bonampak
(Chiapas, Mèxic).

Il·lustració que evoca el ritual del
joc de la pilota, en què un equip
simbolitzava la llum i l'altre, la
foscor. Es creu que els jugadors
perdedors eren sacrificats als déus.

ELS INQUES

Durant el segle XIV, els inques, un poble que s'havia originat a partir de la ciutat de Cusco, van començar a expansionar-se pel sud del continent americà. El seu imperi tenia com a eix la serralada dels Andes i comprenia territoris de la selva amazònica i dels deserts xilens.

EL PODER I L'ECONOMIA. L'inca era el nom que rebia el seu emperador, un personatge amb un poder absolut sobre les terres i els seus súbdits. L'agricultura es basava en el blat de moro i la patata, i la ramaderia, amb ramats de llames, alpaques i vicunyes que els proporcionaven productes bàsics com la carn, la llet i la llana, tenia un paper destacable.

La necessitat de controlar un territori tan gran va fer imprescindible la construcció d'una extensa xarxa de camins que al llarg de 6.000 km connectava els punts més remots de l'imperi amb Cusco. Un poderós exèrcit i una gran quantitat de funcionaris van ser les peces clau per poder sostenir aquest imperi.

L'URBANISME. Els inques van desenvolupar un urbanisme amb tècniques molt avançades d'enginyeria. El Machu Picchu n'és l'exemple més espectacular.

LA FI DE L'IMPERI INCA. Es calcula que a l'arribada de les tropes castellanes, comandades per Francisco Pizarro (1478-1541), l'imperi inca era integrat per 12 milions de persones. Pizarro, aprofitant les divisions internes i les rivalitats entre les ètnies que formaven l'imperi, va fer decapitar l'emperador Atahualpa l'any 1533.

Machu Picchu
(Perú).

Tupac Amaru, considerat el darrer inca, va encapçalar la resistència contra l'invasor, però va ser derrotat i executat l'any 1572.